

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoP/12/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112227671
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8112227671.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej vo veci navrhovateľky: E. V., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., Ul. U. č. X, zastúpenej JUDr. Katarínou Leškovou, advokátkou v Prešove, Ul. Plzenská č. 2, proti odporcovi: M. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. Y. č. XX, O., zastúpenému JUDr. Ladislavom Pribulom, advokátom v Prešove, Ul. Levočská č. 77, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k mal. O. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. č. X, O., v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 27 P 368/2012 - 64 zo 16.01.2013 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zverení mal. O. do výchovy navrhovateľky, vo výroku o úprave styku a vo výroku o zamietnutí návrhu odporcu na striedavú starostlivosť.

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľky v prevyšujúcej časti, vo výroku o výživnom pre mal. O. a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozviedol manželstvo účastníkov E. V., rod. R. a M. V., uzavreté dňa XX.XX.XXXX. Zveril mal. O. V. do osobnej starostlivosti matky. Zaviazal odporcu - otca prispievať na jeho výživu sumou 60 Eur mesačne vždy do 15 -teho dňa v mesiaci vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku. Upravil styk odporcu s mal. O. tak, že tento je oprávnený sa stretávať s mal. O. každý štvrtok v roku v čase od 9.00 hodiny do 18.00 hodiny, každý párný víkend v roku od soboty od 9.00 hodiny do nedele do 18.30 hodiny, počas letných prázdnin jeden týždeň v mesiaci júl od pondelka od 9.00 hodiny do nedele do 18.30 hodiny, jeden týždeň v mesiaci august od pondelka od 9.00 hodiny do nedele do 18.30 hodiny s tým, že odporca v lehote najneskôr do 31.05. toho ktorého roka oznámi navrhovateľke presný termín prevzatia maloletého, počas vianočných sviatkov od 24.12. toho - ktorého roka od 9.00 hodiny do 12.00 hodiny, dňa 25.12. každý párný rok od 9.00 hodiny do 18.30 hodiny, dňa 26.12. každý nepárný rok od 9.00 hodiny do 18.30 hodiny, počas veľkonočných sviatkov každý rok vo Veľkonočný pondelok od 9.00 hod. do 18.30 hodiny. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky a odporcu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že manželstvo účastníkov je trvale rozvrátené, a preto je potrebné ho rozviesť.

Pokiaľ ide o zverenie mal. O., tento sa nachádza v starostlivosti matky, ktorá sa o dieťa riadne stará, a preto bolo potrebné maloleté dieťa zveriť do výchovy navrhovateľky, pričom obaja rodičia s týmto v závere konania súhlasili.

Pokiaľ ide o úpravu styku, poukázal súd prvého stupňa na to, že takáto úprava styku je vhodná pre mal. O. a s touto úpravou v podstate súhlasila aj matka - navrhovateľka, pričom počas prázdnin bude tento styk upresnený na základe vzájomnej dohody rodičov.

Pri určovaní výživného vychádzal súd z odôvodnených potrieb maloletého, ako aj z možností a schopností oboch rodičov. Mal. O. navštevuje materskú školu, s čím má matka spojené výdavky najmä na úhradu školného a stravného, tiež navštevuje tanečný krúžok, kde mu matka pravidelne platí po 6 Eur mesačne. Okrem toho má výdavky na bežné ošatenie, obuv a stravu. U matky súd vzal do úvahy to, že je zamestnaná a pracuje ako zdravotná sestra s priemerným čistým mesačným príjmom okolo 330 Eur mesačne, okrem toho poberá daňový bonus na dieťa a rodinné prídavky. Súd zohľadnil aj jej osobnú starostlivosť o maloletého, keďže žijú v spoločnej domácnosti. U otca súd vychádzal najmä z jeho majetkových pomerov, keďže v priebehu konania nemal preukázaný u otca žiaden jeho pravidelný príjem, nakoľko je nezamestnaný a toho času je na predĺženej materskej dovolenke s mal. O.. Súd vychádzal z toho, že je vlastníkom a spoluvlastníkom viacerých nehnuteľností, ako aj vlastníkom bytu, v ktorom v súčasnej dobe býva so svojou matkou. Keďže nemá žiadne zvýšené výdavky, úvery alebo pôžičky, okrem dlhu v sociálnej poisťovni, ktorý spláca v minimálnej sume po 10 Eur mesačne a vlastní nehnuteľný majetok, považoval súd výživné vo výške 60 Eur mesačne za primerané.

Zároveň bolo potrebné zamietnuť návrh odporcu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, na ktorú neboli zistené podmienky, ako aj návrh matky, ktorá požadovala výživné vo výške 100 Eur mesačne.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie odporca, a to len proti výroku o výške výživného na mal. O..

Poukázal na to, že z nehnuteľností, o ktorých hovorí súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, nemá žiaden reálny úžitok alebo príjem, pretože ide o pozemok pod bytovým domom, v ktorom býva spoločne so svojou matkou, o samotný byt, ktorý uspokojuje jeho bytovú potrebu, ako aj bytovú potrebu jeho matky, ornú pôdu a záhrady, pričom ide o poľnohospodársku pôdu, ktorá prináša len malé ročné nájomné vo výške 4,12 Eur ročne, alebo nie je vôbec využívaná.

Súd prvého stupňa vystavil odporcu svojim rozhodnutím o výške výživného nebezpečenstvu, že nebude schopný takéto výživné vôbec platiť a jeho vec sa môže dostať do trestnoprávnej roviny. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a určil výživné vo výške minimálneho výživného v zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu poukázala na to, že odporca ako otec dieťaťa je rovnako zodpovedný za výchovu a výživu maloletého dieťaťa, ktoré by malo taktiež mať zabezpečený dôstojný život. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti, nejde tu len o ornú pôdu, ale aj o záhrady, pričom odporca doposiaľ nepodnikol žiadne kroky, aby tieto nehnuteľnosti sa pokúsil speňažiť. Pokiaľ odporca nebude k plneniu vyživovacej povinnosti prinútený štátnou autoritou, túto si dobrovoľne plniť nebude a nebude ani hľadať možnosti ako by ju plniť mohol. Navyše je potrebné vychádzať z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré sankcionuje povinnú osobu v prípade, že táto sa vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Na základe toho navrhla, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Opatrovník mal. O. sa k odvolaniu odporcu nevyjadril.

Odvolačný súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné považovať za vecne správne pokiaľ ide o problematiku zverenia mal. O. do výchovy jedného z rodičov a úpravu styku, avšak vznikajú pochybnosti o správnosti skutkových zistení súdu prvého stupňa v otázke výživného pre mal. O. a v tomto smere je rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľný.

Nepreskúmateľnosť rozsudku je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento minimálne v odvolacom konaní nemá možnosť reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa.

So zreteľom na obsah odvolania odporcu v odvolacom konaní nebol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bolo manželstvo účastníkov rozvedené, proti ktorému odvolanie odporcu nesmerovalo, a preto tento výrok nadobudol samostatne právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvedení, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvedení, to neplatí, ak rodičia styk s maloletým dieťaťom nežiadajú upraviť.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Ako bolo vyššie naznačené, súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ zveril mal. O. do výchovy navrhovateľky - matky, ktorá sa o dieťa riadne stará, zabezpečuje jeho potreby po každej stránke a dbá na zdravý fyzický i morálny vývoj maloletého dieťaťa. Správne konštatuje súd prvého stupňa, že v konečnom dôsledku rodičia maloletého súhlasili so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky.

Úprava styku, ku ktorej prišlo súd prvého stupňa, je dostatočne komplexná a široká a umožňuje odporcovi - otcovi podieľať sa na výchove mal. O. a ovplyvňovať formovanie jeho osobnosti. Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zverení mal. O. do výchovy matky, vo výroku o úprave styku, ako aj vo výroku o zamietnutí návrhu odporcu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, a to so zreteľom na vyššie uvedený postoj oboch rodičov deklarovaný v závere konania.

Pochybil však súd prvého stupňa, pokiaľ zamietal návrh matky na určenie výživného v prevyšujúcej časti, pretože tento výrok je nadbytočný. Pokiaľ súd prvého stupňa uvažuje s nižšou výmerou výživného než je to požadované v návrhu na začatie konania, nie je potrebné v tomto smere návrh oprávnenej osoby zamietnuť a takýto výrok je nadbytočný.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku súdu prvého stupňa týkajúci sa určenia výšky výživného zo strany otca na mal. O., v tomto smere je rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľný.

Súd prvého stupňa bez bližšej analýzy konkrétnych schopností, možností a majetkových pomerov otca určil výživné vo výške 60 Eur s paušálnym a všeobecným odvolaním sa na to, že otec maloletého je vlastníkom bytu a taktiež je vlastníkom viacerých nehnuteľností a jeho dlhy spočívajú iba v dlhu vo vzťahu k Sociálnej poisťovni, ktorý spláca po 10 Eur mesačne. Zároveň súd prvého stupňa konštatuje, že príjem v súčasnosti otec maloletého nemá.

Na základe toho nie je možné z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa a ani z dokazovania vykonaného pred týmto súdom v priebehu konania zistiť, na základe čoho dospel k takto určenej výške výživného a ako analyzoval finančné zdroje, z ktorých môže otec predmetné výživné platiť.

Ako bolo vyššie naznačené, paušálne a nekonkrétne odvolanie sa na vlastníctvo nehnuteľností neobstojí, najmä nie pokiaľ ide o byt a vlastníctvo k nemu, pretože tento byt upravuje úplne základnú potrebu otca maloletého, a to bytovú potrebu, a to navyše za situácie, že otec maloletého býva v tomto byte so svojou matkou. Z tejto nehnuteľnosti, ako aj z nehnuteľnosti - pozemku nachádzajúceho sa pod bytovým domom, s najväčšou pravdepodobnosťou otec maloletého žiadne príjmy nemá, pretože dokazovanie vykonané na súde prvého stupňa opak nepotvrdilo.

Pokiaľ ide o ostatné nehnuteľnosti, ako bolo vyššie naznačené, súd prvého stupňa sa nimi vôbec nezaoberal, hoci výrok o výživnom o ich vlastníctvo zo strany otca oprel a nezistil žiadnym spôsobom, či má otec maloletého z týchto nehnuteľností nejaký príjem, aká je jeho výška, alebo aká je cena týchto nehnuteľností a možnosť speňaženia predmetných nehnuteľností, ak by sa súd prvého stupňa chcel oprieť o ten záver, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami rodičov, a preto je možné spravodlivo požadovať od otca maloletého, aby tieto nehnuteľnosti predal a získal finančné prostriedky na platenie výživného.

Ak by súd prvého stupňa takto uvažoval, hoci svoje myšlienkové postupy súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia nevysvetlil, musel by mať v zmysle vyššie uvedeného zistené, aká je cena týchto nehnuteľností a aká je možnosť ich predaja.

Za danej situácie je však výrok o výživnom pre mal. O. vo výške 60 Eur mesačne ničím nepodložený a odôvodnený len všeobecne a paušálnym spôsobom bez poukázania na konkrétne možnosti a schopnosti, ako aj majetkové pomery otca maloletého.

Ak bude potrebné vo veci aplikovať ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine v podobe vzdania sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, v podobe brania neprimeraných majetkových rizík, ako to naznačuje matka maloletého vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletého, bude potrebné tieto okolnosti náležite preukázať.

Až po takto vykonanom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa pokiaľ ide o výšku výživného zo strany otca maloletého a taktiež aj výrok o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti, pretože ako bolo vyššie naznačené, takýto výrok ne nadbytočný.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.